

Regeringskansliet, Klimat-och
näringslivsdepartementet
kn.registrator@regeringskansliet.se

Remiss om Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

Er beteckning: KN2026/00215

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholm tillstyrker i stora drag de författningsändringar som Naturvårdsverket föreslår till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv. Naturvårdsverket har redovisat en bedömning och motivering till de förslag som de kommit med och Länsstyrelsen bedömer att det överensstämmer med innehållet i beslutade avloppsdirektivet.

Felskrivning i föreslagna ändringar i 19 kap. 5 § punkt 9 i miljöbalken

Länsstyrelsen vill uppmärksamma ett misstänkt skrivfel när det gäller en föreslagen ändring i 19 kap. 5 § punkt 9 miljöbalken. Naturvårdsverket föreslår att det ska införas en ny bestämmelse som ska gälla för mark och miljödomstolar vid prövning: 22 kap. 25 i § i miljöbalken. Det kan antas att denna nya bestämmelse även gäller för Länsstyrelsen vid prövning och Naturvårdsverket har därför föreslagit en ändring i 19 kap. 5 § punkt 1. Länsstyrelsen anser dock att detta även bör leda till en ändring av punkt 9 till:” i 22 kap. 25 § första stycket 1–3 och 5–11, andra stycket sista meningen och tredje stycket samt 25 a–25 c och 25 f–25 i §§ om en tillståndsdoms innehåll”. Där det i den befintliga bestämmelsen står ett ”h” bör det i stället vara ett ”i”. Ändringen saknas dock i förslaget från Naturvårdsverket, vilket bör kontrolleras för att se om det förbisetts.

Synpunkter på vissa delar i förslag till ny förordning om avloppsvatten från tätbebyggelse

Länsstyrelsen ser positivt på den nya förordning för avloppsvatten som Naturvårdsverket tagit fram förslag på och som ska underlätta

att bestämmelser som följer av avloppsdirektivet kan genomföras i Sverige. Samtidigt har Länsstyrelsen synpunkter när det gäller följande.

Länsstyrelsen tillstyrker att förordningen genom det som står i 1 kap. 9-10 §§ tagit med om en avloppstätorts och avloppsreningsverks belastning samt hur de ska beräknas på grundval av den maximala genomsnittliga veckobelastning som genereras i avloppstätorten eller avloppsreningen under året. I båda fallen handlar det om belastningen; antingen från avloppstätorten i 9 § eller till avloppsreningsverket i 10 §. Med bakgrund av att belastningen i båda fallen borde motsvara varandra, anser Länsstyrelsen att det behöver förtydligas vad det är som kan skilja dem båda åt.

Länsstyrelsen tillstyrker även 1 kap. 11 § men anser att det kommer bli viktigt att förslagsvis Naturvårdsverket, tar fram en vägledning om hur en avloppstätort skulle kunna avgränsas geografiskt. Det finns annars risk för att beräkningar sker på fel sätt vilket leder till missvisande värden för belastningen men även risk för olika bedömningar i ärenden som motsvarar varandra.

Kravet på sekundär rening har i det aktuella förslaget flyttats från Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:6) om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse till den föreslagna förordningen. Av tabell i bilaga 1 till förordningen framgår att begränsningsvärden, uttryckta som mg/l uppmätta vid enskilda mättillfällen, för biokemisk syreförbrukning (BOD_5 respektive BOD_7), kemisk syreförbrukning (COD) samt totalt organiskt kol (TOC) i huvudsak har överförts från föreskrifterna till förordningen.

Det begränsningsvärde om 15 mg/l som i nuvarande föreskrifter gäller som årsmedelvärde har dock inte inkluderats i den föreslagna regleringen. Avsaknaden av ett sådant årsmedelvärde innebär att det framgent endast finns begränsningsvärden per mättillfälle att förhålla sig till. Dessa värden är dessutom högre (29 mg/l) än det tidigare gällande årsmedelvärdet.

Länsstyrelsen bedömer att denna förändring riskerar att medföra en försämring av reningsnivån för avloppsvatten, eftersom styrningen mot en jämn och långsiktigt hög reningseffektivitet försvagas. Ett begränsningsvärde uttryckt som årsmedelvärde, som är strängare än motsvarande värde per mättillfälle, kan i många fall fungera som ett

viktigt incitament för kontinuerlig utveckling och optimering av teknik och processer. Detta bedöms i förlängningen bidra till att förbättra vattenmiljöernas status.

Länsstyrelsen tillstyrker 4 kap. 1 § om kommunens ansvar att ta fram en avloppsplan för varje avloppstätort. Införandet av det nya begreppet avloppstätort medför ett behov av att ta fram en avloppsplan som, oberoende av kommungränser, kartlägger den aktuella avloppstätorten. Länsstyrelsen ser positivt på att kravet på en sådan plan införs i samband med att begreppet avloppstätort introduceras, och inte vid ett senare tillfälle.

Länsstyrelsen bedömer vidare att en avloppsplan utgör ett viktigt verktyg, inte minst då avloppstätorter i vissa fall kan komma att sträcka sig över flera kommuners geografiska områden. Detta innebär ett ökat behov av samverkan mellan berörda kommuner. Ett sådant samarbete, i syfte att gemensamt hantera den påverkan och de behov som kan uppstå inom en avloppstätort, bedöms som positivt.

Som tidigare framhållits kan det dock finnas behov av vägledning avseende hur en avloppstätort ska avgränsas geografiskt. Länsstyrelsen vill även uppmärksamma behovet av vägledning när det gäller framtagandet av själva avloppsplanen. Erfarenheter från tidigare reglering, där kommuner ålagts att ta fram vattentjänstplaner, visar att ett sådant stöd kan vara nödvändigt för att säkerställa en enhetlig och ändamålsenlig tillämpning.

Övergångsbestämmelser till ändringen i miljöprövningsförordningen (2013:251) saknas

Länsstyrelsen observerar att det i förslag till förordningen om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251), saknas information om övergångsbestämmelser. Förordningen träder i kraft den 31 juli 2027. Avsaknad av övergångsbestämmelser kan resultera i en osäkerhet när det gäller handläggning av pågående ärenden som berörs av aktuella förändringar i förordningen.

Ny anmälningssplikt i miljöprövningsförordningen (2013:251)

Länsstyrelsen tillstyrker förslag på att anmälningssplikt C och verksamhetskod 90.25 införs i 28 kap. § 6

miljöprövningsförordningen för tillhandahållande av återvunnet avloppsvatten från en verksamhet. Det är bra att det hanteras vid prövningen av avloppsreningsverket och att det finns möjlighet att vid behov ställa krav på tertiär rening. En fråga som dock uppstår är hur man hanterar befintliga anläggningar som önskar påbörja en hantering av renat avloppsvatten och om de inte har kvartär rening idag.

Länsstyrelsen håller med i det som Naturvårdsverket beskriver i avsnitt 5.21, att kraven på uppmuntrande och främjande av återanvändning av avloppsvatten enligt artikel 15 och 20 i avloppsdirektivet, kan anses efterlevas redan idag genom svensk befintlig lagstiftning men att efterfrågan behöver stimuleras. Länsstyrelsen tog upp detta vid sitt yttrande den 9 februari 2023 vid en tidig remiss om nya avloppsdirektivet. Stockholm har till exempel en stor befolkningsmängd till relativt liten yta och där kan ett överskott uppstå av både renat avloppsvatten och slam som skulle kunna återanvändas inom jordbruket. Länets åkermark består till stor del av leror med en basisk karaktär och därför finns det ett naturligt överskott av fosfor på många åkermarker i länet. Att sprida ett renat avloppsvatten eller slam till dessa jordar kan medföra näringsläckage till länets vattenförekomster och bör tas hänsyn till.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av länsöverdirektör Tommy Hansen med miljöhandläggare Jessica Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har även tillförordnad avdelningschef Anders Lindblom, avdelningschef Helene Munkner och chefsjurist Shiva Norvad medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.